

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA
NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

JUN, ŠKOLSKE 2021/2022. GODINE

UPUTSTVO

Vrijeme rješavanja testa je **70 minuta**.

Ne okreći stranice i ne rješavaj zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.

Test **MORA** biti napisan hemijskom olovkom/nalivperom.
Možeš da pišeš ćirilicom ili latinicom. Piši čitko pisanim slovima.
Ako pišeš štampanim slovima, istakni veliko slovo. Poštuj gramatička i pravopisna pravila.
Ako misliš da si pogrešno rješavao/rješavala zadatak, prekriži i rješavaj ponovo.

Ne smiješ koristiti korektor.

Zadatke ne moraš rješavati redom kojim su navedeni u testu.
Ukoliko završiš ranije, provjeri svoja rješenja.

Zadatak će se bodovati s nula bodova:

- ako je odgovor netačan
- ako je odgovor nečitko i nejasno napisan
- ako je odgovor napisan grafitnom olovkom
- ako je napisan ili zaokružen i tačan i netačan odgovor

SREĆNO!

ŠIFRA UČENIKA

PRAZNA STRANA

KAKO JE NASTALA RUBIKOVA KOCKA?

Rubikova kocka, poznata i kao magična ili mađarska kocka, igra je, odnosno mehanička 3D kombinaciona slagalica koju je 1974. godine izumio mađarski profesor arhitekture Erno Rubik.

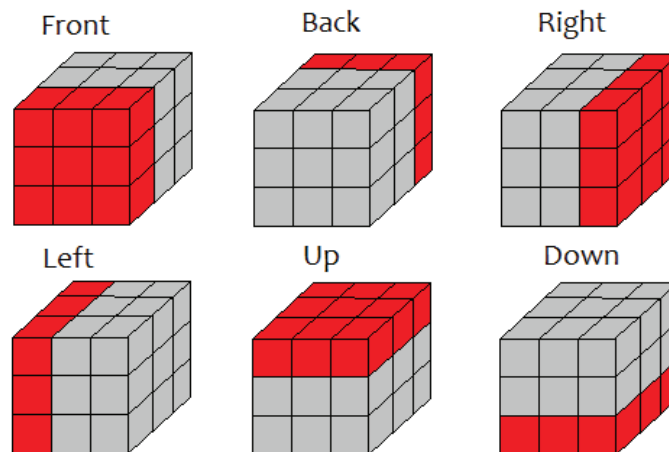
Pokretanje djelova kocke, bez razdvajanja, zaista je magično. Kocka je sastavljena od 54 manja plastična kvadrata koji se vrte oko središnjeg jezgra, a svaka od šest stranica koje čine kocku u riješenom obliku je različite boje.

Sredinom sedamdesetih godina prošlog vijeka Rubik je predavao dizajn na Akademiji primijenjenih umjetnosti u Budimpešti i pokušavao da pronađe način kojim bi svojim studentima predstavio 3D pokret. Dugo je gledao u Dunav i razmišljao o kretanju vode oko šljunka, a ta pojava mu je poslužila kao inspiracija za pokretljivi mehanizam kocke.

Rubik je jednom prilikom izjavio da je za eksperimente koristio drvo, gumene trake i spajalice za izradu prototipa. Trebala mu je neka vrsta kodiranja kako bi rotaciju kocke učinio smislenom. Na kraju je upotrijebio najjednostavnije rješenje – osnovne boje. Postavio je naljepnice na završenu kocku i tada je postao svjestan da u ruci drži pravu slagalicu. Međutim, nije bio siguran da može da se riješi – trebalo mu je nekoliko sedmica za to.

Rubikova kocka se sastoji od šest strana sa po devet kvadratića u bijeloj, crvenoj, narandžastoj, plavoj, žutoj i zelenoj boji, a cilj je složiti je tako da svaka strana bude jednobojna. Da biste pristupili samom slaganju, odnosno pravilno složili Rubikovu kocku potrebno je znati kako se zovu njene strane. Sasvim jednostavno posloženo, desna strana se zove Right ili R, lijeva strana Left ili L, srednja strana se zove Middle ili M, zadnja strana Back ili B, prednja strana je Front ili F, gornja strana je Up ili U, a donja je Down ili D.

Ako niste uzeli klasičnu Rubikovu kocku 3x3 u ruke otkad ste bili klinci, a želite je složiti, moraćete proći različite faze kako biste to uradili. Kocka se može složiti na mnogo načina, a današnji najpoznatiji su svakako početnička metoda slaganja i Fridrihova metoda. U obje navedene tehnike prvo se slaže krst na jednoj strani, tada se ta strana popuni, zatim se slaže drugi sloj i na kraju se orijentiše zadnja strana.

(priređeno prema tekstu preuzetom sa: <https://m.cdm.me/zabava/zanimljivosti/kako-je-nastala-rubikova-kocka-2/>, 17. oktobar 2021)

1. Napiši kako je nastala Rubikova kocka.

1 bod

2. Ako je tvrdnja tačna, zaokruži T, a ako nije, zaokruži N.

1. Profesor Rubik je uspio složiti kocku tek za nekoliko dana. T N

2. Da biste pravilno složili kocku, potrebno je razdvojiti njene djelove. T N

3. Najlepnice u boji Rubik je zalijepio na završenu kocku. T N

1 bod	
-------	--

3. Šta je cilj igre s Rubikovom kockom?

1 bod	
-------	--

4. Kocka se može pravilno složiti samo na osnovu Fridrihove metode.

DA NE

Ako je konstatacija tačna, zaokruži DA, a ako nije, zaokruži NE. Obrazloži svoj izbor.

1 bod	
-------	--

5. A) Šta je potrebno znati za slaganje Rubikove kocke?

1 bod	
-------	--

B) Obrati pažnju na crtež Rubikove kocke. Koji je podatak dat u tekstu (5. pasus), a nedostaje na crtežu?

1 bod	
-------	--

6. Na kojem su jeziku pisani prvi tekstovi Slovena?

1. slovenskom
2. slovenačkom
3. staroslovenskom

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod	
-------	--

Pažljivo pročitaj stihove iz narodne pjesme *Ženidba kralja Vukašina* pa odgovori na pitanja 7, 8 i 9.

*Al' da vidiš čuda velikoga!
što Momčilu bilo do koljena,
Vukašinu po zemlji se vuče!
što Momčilu taman kalpak bio,
Vukašinu na ramena pada;
što Momčilu taman čizma bila,
tu Vukašin obje noge meće;
što Momčilu zlatan prsten bio,
tu Vukašin tri prsta zavlači;
što Momčilu taman sablja bila,
Vukašinu s'aršin zemljom vuče;
što Momčilu taman džeba bila,
kralj se pod njom ni dignut ne može!*

7. Kojem književnom rodu pripada pjesma *Ženidba kralja Vukašina*?

1 bod	
-------	--

8. A) U navedenim stihovima upotrijebljeni su:

1. kontrast i hiperbola
2. hiperbola i poređenje
3. personifikacija i kontrast

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod	
-------	--

B) Objasni njihovu funkciju u ovoj pjesmi.

1 bod	
-------	--

9. A) Kako se zove stih kojim je napisan odlomak?

1 bod

B) Zašto se motiv u navedenim stihovima naziva statički motiv?

1 bod

Pažljivo pročitaj tekst pa riješi zadatke 10, 11 i 12.

„Ali se tada sjetih da **sam** u životu **učio** geografiju, istoriju, matematiku i gramatiku, te **rekoh** čovječuljku (malo mrzovoljno) da **ne znam** da crtam. On mi odgovori:

- Nije važno. **Nacrtaj** mi ovcu.

Kako nikad nijesam crtao ovcu, nacrtao sam mu ponovo svoj prvi crtež. Onaj što predstavlja zmijskog cara spolja. I bio sam preneražen kad sam čuo kako mi čovječuljak odgovara:

- Ne! Ne! Ja neću slona u zmijskom caru. Zmijski car je vrlo opasan, a slon je vrlo glomazan. Kod mene je sve tako malo. Treba mi ovca. Nacrtaj mi ovcu.“

10. Na osnovu odlomka napiši naziv književnog djela i njegovog autora.

(djelo)

(autor)

2 boda

11. Istaknutim glagolima odredi glagolski oblik.

- sam učio _____

- rekoh _____

- ne znam _____

- nacrtaj _____

2 boda

12. Pripovijedanje u tekstu je u:

1. prvom licu

2. trećem licu

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod

13. Odredi padež podvučenih riječi u rečenici:

Rubik je predavao dizajn u Budimpešti.

Rubik _____
dizajn _____
Budimpešti _____

2 boda

14. Zaokruži broj ispred rečenice u kojoj je padež pogrešno upotrijebljen.

1. Studirao je jezik na Filološkom fakultetu.
2. Gledao je u nas, a onda je loptu dodao mene.
3. Za tren je zbrisao s knjigom ispod ruke.
4. Svi su se ukrkali na brod.

1 boda

15. A) Objasni kako je nastala složena riječ brodolom.

1 bod

B) Od datih riječi obrazuj novu riječ:

iz trčati _____
iz četkati _____
od skakutati _____
od puzati _____

2 boda

16. Popuni tabelu kako je započeto.

DJELO	IME I PREZIME AUTORA	GLAVNI LIK
<i>Imanje</i>	Nikola Lopičić	Seljak Marko
<i>Jazavac pred sudom</i>		
		Vezir Jusuf
	Ernest Hemingvej	

3 boda

17. Naziv djela poveži s književnom vrstom. Pazi, jedna književna vrsta je suvišna.

Jesenje več

epska pjesma

Romeo i Julija

lirska pjesma

Kanjoš Macedonović

pripovijetka

tragedija

2 boda

18. Pravilno napiši skraćenice.

to jest _____

i drugi _____

na primjer _____

2 boda

19. Podvuci tačno napisanu riječ:

A) socijologija

sociologija

sociologia

1 bod

B) sa nikim

ni sa kim

niskim

1 bod

POPUNJAVA KOMISIJA ZA OCJENJIVANJE

Ukupan broj osvojenih bodova na testu: _____

Ocjena: _____

KOMISIJA:

GLAVNI OCJENJIVAČ: _____

Dana _____ 2022. godine